

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 11. Consummabuntur omnia. Paucis horis compleuit ea Saluator, quæ quinque mille annis erant delineata, illum namque amor excitabat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

cēditus Hierosolymam, ubi consummabuntur omnia quæ scripta sunt per Prophetas de filio hominis; tradetur enim Principibus (illi quippe in eius iam necem conspirant) vt in eo exco- gitatum exequantur consilium.

Hic credo vaticinium impleretur Isaiæ: *Et timebunt qui ab occidente. Et cū venerit quasi fluvius violentus, quem spiritus Domini cogit.* Timebunt dum venerit, timebunt dū eum. Quasi fluvius violentus, tanto videbunt impetu procedentē, quem vehemens impellensque spiritus Domini cogit, agitat, excitat. Fluvius in mare decurrens, hominem signat, ad vltimam metam properantē: quod & ipsa mulier Tecutis noverat dū Dauidem exorat: *Omnes morimur, Et quasi aqua dilabimur.* Magno decursu rapitur ex leatungine fluvius, seu aqua decidua, vt cuncta vastare velle videatur. Si hanc insuper ventus impellat vehementior, tam rapido defluit cursu, vt in admirationē rapiat spectatores, vt notat Dauid de aliis loquens: *Sicut torrens in Austro.* Nervosē Christi delineat, spiritum fluvium, fonte manantē virginali. Ad nostrā salutis desiderio, quo velut spiritus Domini agitur violento: *Quem spiritus Domini cogit; amore, inquam, velut calcem pronocatur, vt muros transiliat, superetque propugnacula; tam celeri passu festinat, vt timore non mediocri discipuli percellantur: Timebunt, qui ab occidente. Et sequentes discipuli timebunt.* Quis te

Saluator impellit, quis currenti calcem addit? cunctas vt gigas ad currendam viam, vt hac te gradientem via comitari, videam posse neminē. Ita hoc, illis his verbis indicavit: *Eccc ascendimus Hierosolymam, Et consummabuntur omnia.* Primum illis, quasi digito ad oculum, futurum præ- nuntiat: *Eccc, vt eum Deum esse credant qui hæc noverat tā distinctē, quasi qui omnia divinis suis oculis haberet præsentia, qui verō sic futura prædicit, vt Deus adoratur.* Annuntiate qua ventura sunt in futurum. Et sciemus, quia *Dij estis vos.* Nota verbum, *sciemus*: materiam enim doctrinæ Theologicæ præbet amplissimam. Paucis autē diebus evenerat, quod præfati sumus: dum enim Iudæa excedens, Galilæam petierat, eum- que inde Martha ac Magdalena in fratris La- zari subsidium evocarat, iamque iter eō susci- peret, opponunt se discipuli, capitis ei proponunt periculum, quod iam pridem vix evaserat, tum illis exposuit nihil esse quod timeant, omnia tu- ta, quæ ipse prævidebat, euentura.

Hoc verbis illis significavit: *Si quis ambalau- rit in die, non offendit.* non timebat qui videt ubi

pedes figat, q. d. oculi mei divini sunt, quibus a- perra nudaque sunt omnia. Nunc verō dicit, ascensum hunc suum Hierosolymam alio fu- turum modo: capietur enim, tradetur Principi- bus, Gentibus Iudæis, illudetur, conspuetur, fla- gellabitur, coronabitur, crucifigetur: hæc autem illis ita distinctē prænuntiat, quasi oculis cernat sibi præsentia: *Eccc ascendimus Hierosolymam, Et filius hominis. Et c.* Qui ostendit, ac declarat se tā perspicacibus valere oculis, sole claris patet, eū esse Deum, de quo D. Paul. *Et non est vlla crea- tura invisibilis in conspectu eius.* Omnia autem nuda & aperta sunt oculis eius. Cui consonat Sa- lomoni: *A saculo, Et vsque in saculum respicit.* Et quod vt talis, sicut prælibavimus, nihil haberet, unde sibi mortem formidaret; nunc autem ait, esm̄ a se per manus Iudæorum, atque Gentilium esse perferendam, & quidem ignominiosam.

Secundū: vt omni ibus sit propalam, quod nulla vi coactus moriatur, sed voluntate tam in- tegra liberimus, vt suos ipse egressus ad mor- tem consideret: *Ascendimus.* Non dicant, quod nos cogant, sed quod *Ascendimus.* Pergit infini- ti meriti ac immensi valoris sacrificium oblatu- rus: quia verō ad hoc primum requiritur, vt sit voluntarium, iuxta illud D. Pauli: *Non ex iristi- tia, aut ex necessitate: hilarem enim animum dili- git Deus:* & Dauid: *Voluntariū sacrificabo tibi.* cunctis liqueat hoc esse illud sacrificium, quod- que potuerit Dauid in eius persona Patri confi- tēti: *Eccc venio vt faciam voluntatem tuam:* de Ps. 119. 8. quibus aliās plura diximus.

§. II. Consummabuntur omnia. Paucis ho- ris complevit ea Saluator, quæ quinque mil- le annis orant delinens, illum namque amor excitabat.

Tertio, tam celeri progreditur pede, tanta- que diligentia, multum enim illi restat itineris, vrgetque tempus, paucis quippe horis implere debet, & pertransire, quidquid Prophetæ dixerunt, scripserunt, designarunt; de- pignorari verba cūcta ac promissa, quæ per eorū ora itauerat, vt nec apex vel vnicus sit, qui non exactē perfecteque compleatur, percurrere ipse solus nec quidem vnius diei tempore, quidquid illi quinq; mille annis præsignarunt. *Eccc ascen- dimus Hierosolymā, Et consummabuntur omnia, quæ scripta sūt per Prophetas de filio hominis.* Quid ita cōtēdis dō Domine! Implere festino, quidquid de me Prophetæ præciterūt. An ad hoc ita properā- dum

Isai. 59.

2 Reg. 24.

Ps. 119.

Isai. 41.

Ioan. 11.

Heb. 4. 11.

Ecc. 39. 25

2. Cor. 1. 7

de Ps. 119. 8.

19

dum dicere licet: Magnam siccitatem excipit
 (a) *A grā* nymbus, (a) *Quant*o tempore ceciderunt Pro-
 phetae: quinq; mille anni: quia ab ipsis munda-
 turba curabulis corperunt in Adam, qui primus
 grande illud prædixit Sacramentum, quod ait

Ephes. 5. D. Paul. 3. omnes pariter Prophetae prædixe-
 runt, ut ne vnus quidem sit qui de Christo non
 sit vaticinatus: *Hinc omnes Prophetae testimonium*
perhibent. & iterum: Prophetae præuincunt de

Ad. 10. *aduentu iusti* Numquid ergo tantillo itude
 48. tempore perficere, quod tot millenis annis fuit
 delivatum? facilius est multo, dicere, quàm facere
 & opus delineare, quàm perficere, ita ut
 minus quadrante pennis delineare tantumque o-
 pus præfigurare. ut ad illud peragendum centum
 anni requirantur. Paruo tempore dixit Noë Do-
 minus, tradiditque figuram arce, quàm tamen
 annis centum fabricavit. Si quod vna dicitur
 hora, plurimos requirat annos, id quod quinquē
 mille annis dictum fuit, quā ratione illud pau-
 cis contendis horis sperari? Ne mireris: audi

Isa. 59. 19 Prophetam, *Quis fluvius violentus, quem spiritus*
 4. *Reg. 3. D. mini cogit.*

16. Alludit, ut opinor, illi aquæ ductui Prophetae
 Eze. Duo Regij exercitus per arenam locaque
 inaquosa gradiebantur, sicut milites exarscebant,
 deficiebat aqua, & quid agerent omnino igno-
 rabant. Ad Prophetam eos fugiunt, & multis vi-
 tro citroque interiecit: *(a) iube* Propheta: *Fa-*
cite alveum torrentis huius fossas & fossas. Tor-
 rentem implent, hinc illi, alij inde, ut multo te-
 pore occuparentur, multisque tandem fossis com-
 positis, profudit quasi de alveo torrentis aquis lar-
 gissimis, tempore sacrificij, tantoque fuit impetu,
 ut momento temporis cūctas impleverit fos-
 sas, & ne vna quidē esset, quæ non largissimis a-
 quis exundaret. Explico figurā. Omnes Prophe-
 tæ in S. Scripturæ torrente fossas & fossas effo-
 derunt: *Fossas & fossas*: alij alijs profundiores,
 illis hi plura scripserunt, modò illi, modò alij,
 quidā in hac, alij in alia regione. Nunc verò, dū
 instat hora magni illius sacrificij, tanto fuit im-
 petu, tanta abundantia fluvius, ut omnes fossas
 impleat, ut etiā minima quæque de Christo Prophe-
 tia perfectè compleatur: *Consummabuntur*
omnia, quæ scripta sunt per Prophetas etc. Ne ob-
 stupescas: stimulo agitur amoris violento: cui
 propriè convenit diligentia. Hoc interit inter
 sapientiā & amorē: quod in suis actibus sapientiā
 sit provida, proinde morosa, & paulatim procedat:
 confert enim vnū alteri, omnia trumat, metitur,
 & certa proportione deliberat. Amor autē
 ignis est, cui velocitas, & super omnia, maxima

congruit actiuras ut in glande plumbea quoti-
 dianā docet experientia. Præfigurare per manus,
 linguas, et amos, & ora Prophetarum, nosse
 mysteria redemptionis, diuine ascribitur sapientia,
 illa sola Prophetarum potuit componere
 oracula, ut suis verbis ac sententijs prædicent,
 vel operibus præfigurarent nostræ redemptionis.
 Declarat L^r Aug. duo esse genera Prophetarum,
 alij verbis, operibus alij vaticinantur.
 Operibus Prophetæ, ut erunt vaticinantes
 illi Patriarchæ, qui suis operibus filij Dei
 venturi in mundum opera præfigurauerunt.
 Adhuc cum Eva matrimonio, Abel sui sacrificij,
 ac truenā morte, Noë sua arca, Abraham & Isaac
 suis oblationibus, &c. Scriptis verbisque
 Prophetæ recensetur Iob, Moyses, David, Isaïas, &c.
 Hoc egit summa Dei sapientia, ut omnes hos
 Prophetas ita composuerit, ut inter se conuenirent,
 qui licet diuersis vocibus, consonam tamen
 perficerent melodiam, ac multigenis coloribus,
 imaginem formarent numeris omnibus absolutam.
 Cum autem illud fuerit diuina opus sapientia,
 multi præterfluxerunt anni, tot, quot
 sibi inuicem per varias ætates successerunt
 vates illi, in quorum cū dictis, tum operibus,
 hæc erat figura obumbranda, p. unde quinq; mil-
 le anni sunt inter lapsi. Nostræ verò opus salu-
 tionis, opus fuit amoris: *Cum dilexisset suos, qui*
erant in mundo, in finem dilexit eos, Propter nimiam
charitatem suam, quæ dilexit nos Deus. Quocirca
 tam festinatò, diligenterque Christus in eo
 processit, ut octo decim horarum tantum tempore,
 quidquid illis quinq; mille annis prædixerant
 Prophetæ, cōsummarit. Mos inuatum in quibus-
 dā ciuitatibus ignes excitandi festiuales, diuer-
 sis de causis, velut ad Regis ingressum, ac in cō-
 munibus publicisque gaudijs &c. Moluntur tū
 aliqui machinam castri cometarum; multi ad
 hoc conueniunt ministri, quos superiores, in-
 feriores alios designant, quosdam qui per aëra
 volant, alios qui tonitrua excitent: puluerem
 tormentarium charis concludunt, illas his ter
 complicant, quas per totum castrum scitum
 suspendunt, multos dies huic operi faciendo im-
 pendunt, sicque cuncta disponunt, ut sibi inuicem
 correspondant, & sit de vno ad alterum
 transitus, ut ignis de vno peruolet, & succendatur
 in altero. Cum ita festi ad h. hora designata,
 ignem succendunt, & in actu oculi transuolat
 ignis de vno ad alterum, omnesque charitæ
 complicate diluuntur, puluis eis inclusus
 euaporatur, ut ne vna prætereat, quæ summa non
 exciet strepitum, omnesque pariter tam horre-
 dum

Allegoria
 (a) *Def-*
pues de
das y
profas.

Hum excita. t. tenuit ut mundū dixeris interire puluere, qui recessurus erat. profligente nocte in lucem diemque conuersa. O quantum erectum est castrum prophetarum, quot ignes verba, missiles quot, quot metaphoræ, quot veterum opera. Prophetarum nostræ redemptionis Sacramenta contegebant! Quanta omni ex parte, omni tempore differentia prophetiarum! Et quot annis efformando huic castrum artifices inludantur! Modò verò, feli prægnātus horā, ignis in pectore accenditur. Saluatoris, nouo amoris incimento, prout inuicit D. Ioannes: *Sciens Iesus quia venis hora eius &c. cum dilexisset suos, qui erant in mundo in finem dilexiss eos.* Amor ille tantū Christum vixit diligentia, vt pertransierit omnes illos ignes missiles, & inuicēque flammās volatitices, omnes disfoluerit, puluicem eduxerit prophetiarum Sacramentorum, factus lux: *Ego sum lux mundi*, ita vt octo decim horarum spatio, nempe ab hora nona diei Iouis vespertina, qua cæjebatur, vsque ad tertiam diei Veneris vespertinam, qua moriebatur, omnia percurrerit in horto exorsus, & in cruce consummariū Consummatus est.

§. 12. *Cunctas sua passione Christus prophetias viuificauit, & inuenit quasi fermentum; fides nostra maxime conuiuens.*

Hoc omnium nomine Prophetarum, imo & totius generis humani supplicabat Abacuc Propheta in illo tam solemni quā difficili Cantico: *Domine opus tuum, in medio annorum viuifica illud*, Prototypo Domine adeo diuini ac cælestis delinacti, quod per oratorum dispositi Prophetarum, & pus tot tamque præclaris circumstantiis adornatum; iam facta sunt fundamenta per tot manus artificum, quot te vates in præcurserunt, castrum cæxilli spiculis igneis, ariciniis, signis, ac figuris diuinā planē sapientiā circumcinctum, vt merito cognomen accepit, diceieturque illud esse, *Opus tuum*, dicere, & primum describere, quidquid postmodum esset faciendum, vt oculis pateat, nihil casu, nihil euenite non præmeditatum. Hoc præsignificauit (interprete Theophilacto) idem Propheta his verbis: *Ante faciem eius ibit morsq. d. n. in omnibus quæ per Prophetas aut disyonebat agenda, aut futura loquebatur, mortem suam meditabatur, vt ipsi quidquid pateretur, prænunderent.* Notat autem quæd

Septuaginta legat: *Ante faciem eius ibit sermo* quod quidquid agendum erat, præuenit, illud expressis, clarisque verbis prænunderans; vt omnes restentur, omnia concordi sapientia ac vniuersim peracta esse consilio: Huic concinit Amos Prophetas: *Non faciet Dominus Deus verbum, nisi reuelauerit secretum suum ad se uos suos Prophetas.* Domine, precatur vates, viuifica corpus illud prophetiarum: *Domine, opus tuum, viuifica illud.* Intret in illud spiritus vitæque eius quod operaris, sicut autem anima corpus iustimante, totū illi vitam infundit, vt ne vel sit capillus ad quem vitæ spiritus non pertingat, sic quoque spiritus prædictiones informet Prophetarum.

Puto meminisse vatem ossium aridorum Ezechielis. Videri ille dispersa per campos ossa arida: Age o Propheta (inquit Deus) viuentne ossa ista? Tu Domine, uolli. Etia igitur, intret in ea verbum meum, & vivo reuiuiscunt: *Ingressus est in ea spiritus & uixerunt.* Ossa a idæ prophetias esse dixero, quibus fides nostrorumque nititur probatio mysteriorum: hic vna, ibi altera, vna in paradiso terrestri, foris altera, quædam in Chaldaea, quædam in Babylonia, quædam in Hierusalem, quædam in Teua, quædam in Damasco, quædam in Ninive, quædam in mans abyssis, ceterique ventre, hinc inde dispersæ. Incarnatum cælestis Patris Verbum ad Hierusalem, & ecce his aridis spiritum inspirabit ossibus, complens omnia ad vltimum vsque legis apicem.

Hoc est illud fermentum (dicente D. Ambr.) cui seipsum Saluator suamque comparat incarnationem: *Simile est regnum celorum fermento, menti, quod acceptum mulier abscondit in farinae sacu tri-* *Matth. 13.* *bus.* Massa est indigesta, dura, insipida, cui fermentum non immiscetur; illa verò permixta fit sapidissima ex qua panis pinfitur optimus, ad corporis alimentum: Hoc est, ait Christus mysterium regni Dei, hoc est, quod operor, Sacramentum. Massa digesta erat farinae factis tribus, tribus ordinibus Prophetarum: quorum quidam operibus, vt Patriarchæ, quidam verbis vt Propheta, quidam scriptis, quia omnes de Christo prædixerunt, operibus, verbis, scripturis. Erat autem hæc massa incomposita, dura, proinde nec saluti, nec gusti salutaria. Veri iat regnum Dei, descendat virgenitus cæqualis Patris, fiat fermentum, fiat homo, massa commiscetur, cui fermentum, hoc scilicet passionis acerbum coniungatur, & fiet panis sapidissimus, saluberrimus, dulcissimus, opus nostræ scilicet redem-